

1243

Poštarina plaćena u gotovom.

VIJESNIK

UDRUŽENJA ŠUMARSKIH PODČINOVNICA
KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK MANOJLO DIVJAK
INSPEKTOR MINISTARSTVA ŠUMA I RUDNIKA, BEOGRAD.

Broj 26. VINKOVCI, 1. NOVEMBRA 1923. God. III.

BRODSKA IMOVNA OBCINA.

SASTAVIO:

OSKAR AGIĆ
KR. ŠUMARSKI NADSAVJETNIK

Štampanija
SCHLIFF i DRUG
Vinkovci 1923.

Brodska imovna občina.

Crtice za orijentaciju.

Sastavio kr. šumarski nadsavjetnik OSKAR AGIĆ u Vinkovcima.

U davnoj davnini crpio je čovjek starosjedioc sve svoje potrebe na drvu i ostalim šumskim nuzužicima iz šuma svojega okoliša bez svakog ograničenja, jer se je šuma u ono vrijeme smatrala Božjom, pa ničijom.

Čim se je čovječji rod umnožao, a po njem šume nestajale, dobila je i svaka šuma svoga gospodara. U području bivše vojne krajine nametnuo se šumama gospodarom austrijski car.

Kako je šuma bilo još dosta, a domaćih ognjišta zbog turske najezde malo, jer su manjkala prometna sredstva, dobivao je graničar u obilnoj mjeri drva i ostale užitke u krajiškim šumama. Graničarom (krajišnikom) smatrao se svaki član krajiške zadruge odnosno obitelji, koji je u bivšoj vojnoj krajini udovoljavao krajiškim vojnim dužnostima odnosno vršio sve obveze krajišnika.

Promet s drvom bio je još sredinom devetnajstog stoljeća veoma neznatan u našim hrasticima, te su se šumski proizvodi prodaje radi u većem opsegu izradjivali samo uz obale rijeke Save. I tu se je za drvnu surovinu postigla tek smiješno niska cijena.

Tako je u drugoj polovici 19. vijeka barun Vranicani u ovdašnjim šumama uz rijeku Savu kupovao hrastova stabla od krajiške uprave, i to birana, a po komadu plaćao pristojbu od 17 austrijskih forinata, ma da je i takav birani hrastov orijaš mogao imati i do 20 m³ drvne mase.

carskim patentima bili su graničarima zajamčeni užitci u šumama njihovog područja, te tako oni stekoše izvjesna servitutna prava, koje su služnosti teretile carsku šumu.

Zakonom od 8. juna 1871. razvojačena je vojna krajina i s tim u vezi odkupljene su šumske služnosti bivših graničara, te su ovima s naslova odkupnine u vla-

sništvo predane šume, iz kojih će se imati potrajno podmirivati sve krajiške domaće potrebe na šumskim proizvodima.

Svaka bivša krajiška pukovnija po spomenutom zakonu čini posebnu jednu segregacionu jedinicu, koja je prozvana krajiškom imovnom občinom dotične regemente.

Tako su u nas ustrojene krajiške imovne občine, a med njima i brodska.

Ključ, po kojemu je dioba šuma izmedju države i krajišnika provedena, bila je njihova novčana vrijednost te su šume u jednoj polovici ukupne procjenbene novčane vrijednosti predane krajišnicima, dok je drugu polovicu pridržala sebi država, ali sada lišene od svih krajiških služnosti.

Ova se je segregacija provodila na brzu ruku, pak se je upravo toga radi ključ po novčanoj vrijednosti kao najudobniji odabrao.

Danas se nemože ustvrditi, da je ovaj način diobe jedino bio najpodesniji s razloga, što se prigodom segregacije nisu sabrali u zbroj svi zajamčeni krajiški užitelji, te se nije ovim užiteljima odgovarajuća šuma odmjerila, od koje bi bio prihod na drvu pokrivaio potrajno sve potrebe pravoužitnika.

Rek bi sada već sve krajiške imovne občine vanredno teško dovode u sklad svoj prihod na drvu iz vlastitih šuma s pravoužitničkim potrebama svojega područja, te je možda ovome nerazmjerju mogao nješto doprinijeti i onaj udobni ključ o diobi krajiških šuma po novčanoj vrijednosti.

Zakonom od 15. juna 1873. ocrtno je unutarnje ustrojstvo o samoupravi krajiških imovnih občina. Zakonom pak od 11. jula 1881. preinačeni su donekle i savremeno dotjerani propisi o ustrojstvu i svrsi krajiških imovnih občina, te napatci k ovom zakonu ustanovljena uprava i čitavo uredjenje gospodarstva krajiških imovnih občina.

Tim je zakonima zajamčena krajišnicima samouprava na dosta širokoj osnovci, te svi još uz to odišu očin-